

Geçen yıllarda başlanmış enerji yatırımlarından 50 bin kilowatt kapasiteli Hopa termik santralının ilk ünitesi bu ay içinde, ikinci ünitesi Nisanda; Sevitömer linyit santralının 150 bin kilowattlık birinci ünitesi Mayısta, ikinci ünitesi yıl sonlarında ve 300 bin kilowattlık Gökeekaya hidroelektrik santrali Haziranda işletmeye alınacaktır.

Sayın Başkan, Yüce Senatonun değerli üyeleri; yurdumuzda yağış rejiminin düzensiz olması, santraller arasında termik - hidrolik dengesinin önemini daha da artırmıştır. Yatırımlarımız, bu dengeyi kuracak ve koruyacak şekilde plânlanmıştır. Tunçbilekte kuracağımız 150 bin kilowatt kapasiteli yeni linyit santralını bugünlerde «Anahtar teslimi» ihale edeceğiz. Hizmetimiz, bu santralın mümkün olan en kısa sürede işletmeye geçirilerek, aynı gelişmeye paralel şekilde hızla artan elektrik enerjisi ihtiyacının zamanında karşılanabilmesi için gerekli bütün tedbirleri almış ve bu amaçla, özel bir kararname çıkarmıştır. Sevitömer santralının yine 150 bin kilowatt kapasiteli üçüncü grubunun ihalesine de çeşitli bölümler halinde başlanmıştır.

Elektrik üretiminde öncelikle öz kaynaklarımızdan yararlanılacak, enerjinin devamlılığı, güvenilirliği ve ucuzluğu sağlanacaktır. Türkiye Elektrik Kurumumuz, nükleer teknolojiye girerek kömür, petrol ve hidrolik kaynakların yanında, bu enerjiyi de yurdumuzun istifadesine sunacaktır. Ayrıca bitümlü sist. jeotermal enerji ve tabii gaz gibi diğer enerji olanaklarından da yararlanmaya çalışacaktır.

Yapımında, önceden tahmin edilemeyen çeşitli tabiiat sürprizleriyle karşılaşıldığı için geçiken Keban Barajı, - bilinenlerin dışında yeni bir kötü sürprizle karşılaşmadığı takdirde - bu yılın sonunda su tutmaya başlayacak ve Keban Santrali, gelecek yıl elektrik üretimine geçirilecektir. Yeni Tunçbilek ve Sevitömer linyit santralleri, Keban projesinin geçilmesi halinde ortaya çıkabilecek enerji acıklarını kapatacaktır. Gökeekaya ve Keban gibi dev tesislerin arka arkaya işletmeye geçirilmesiyle dahi, elektrik enerjisi ihtiyacımız bitmiş olmayacak ve birbiri ardından yeni santrallerin kurulması gerekecektir. Afsin - Elbistan bölgesindeki düşük kalorili zengin linyit rezervleri değerlendirilerek 4 ünite halinde kuracağımız büyük linyit santrali, toplam 1.2 milyon kilowatt kapasitede olacaktır.

Sayın Başkan, sayın senatörler; Fırat nehri üzerinde, Keban'ın aşağı tarafında inşa edilecek Karakaya Barajında Keban'dan daha fazla enerji üretecek dev bir hidroelektrik santral daha kurulacaktır. Keban'ın tek başına, 1968 yılında Türkiye'nin toplam istihlakine eşit miktarda enerji üreteceği göz önünde tutulursa, yılda yapacağı 7.5 milyar kilowattsaatlık üretimle Keban'dan 1 milyar kilowattsaat daha fazla elektrik istihsal edecek Karakaya Barajının azameti daha kolay anlaşılabilir. Bu dev santralleri başka büyük santrallerin yapımı izleyecek ve Türkiye'mizde hızla artan elektrik ihtiyacı zamanında, yeterli ve güvenilir şekilde karşılanmaya çalışılacaktır.

Türkiye Elektrik Kurumumuz, köylerin elektriğe kavuşturulması çalışmalarına büyük önem vermiş ve geçen yıla kadar bir yıllık dönemde en çok 700 civarında köye elektrik götürülebilmiş iken, bu yıl ilk defa 1.000'den fazla köy elektrikleştirilmiştir. Şubat sonuna kadar son malî yılda elektriğe kavuşan köy sayısı 1.300'e ve böylece toplam elektrikli köy sayısı 4 bine ulaşacaktır. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 50 nci yıldönümünü kutlayacağımız günlerde elektriğe kavuşacak köylerimizin sayısı ise 5 bine yaklaşacaktır. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı döneminde elektriğe kavuşturulması öngörülen köy sayısı 5 bindir. Bu dönemde, Sevitömer I. ve II. üniteleri, Sevitömer tevsiatı, Tunçbilek tevsiatı, Soma II ve Afsin - Elbistan I olmak üzere toplam 1.250 megawatt kurulu gücünde 4 adet termik santral ile Gökeekaya, Kadınak II Çıldır, Keban, Hasan Uzunlu (Ayyıcak) ve Köklüce olmak üzere 1.608 megawatt kurulu gücünde 6 adet hidroelektrik santralın işletmeye alınması plânlanmıştır. Böylece 5 yıllık dönemde 10 adet elektrik santrali hizmete girecek ve kurulu güç kapasitemiz 2.858 megawatt artmış olacaktır. Aynı dönemde Türkiye Elektrik Kurumumuz, 380 kilovoltluk 3.403 kilometre, 154 kilovoltluk 6.360 kilometre enerji nakil hattı tesis edecektir.

Dördüncü Beş Yıllık Plân döneminde işletmeye açılmaları öngörülen termik santraller-